

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1041286/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב נחום שמואל גורטלר, הרב יצחק אלמליח, הרב מימון נהרי

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אבי סלומון)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד ליהי איינס)

הנדון: ביטול הסכם בטענה לגילוי זכויות שלא היו ידועות במועד חתימתו

החלטה

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי מי"ד כסלו תשע"ו (26.11.15) אשר דחה את תביעת האישה לבטל את הסכם הגירושיין שקיבל בזמנו תוקף פסק דין.

העובדות הצריכות לנו בקצרה

הצדדים נישאו בשנת 1983 ולהם ארבעה ילדים בוגרים. בתחילת שנת 2013 הגישה האישה תביעה לגירושין. מעיון בפרוטוקול הדיון מיום כ"ט באדר תשע"ג (11.3.2013) עולה כי האישה היא זו שביקשה להתגרש בעוד הבעל בקש לקיים הליך של שלום בית, באותו יום גובשו הסכמות בין הצדדים כי יתגרשו וכי כל צד יעמוד בזכויותיו, וכן כי הדירה תחולק ביניהם.

התקיים דיון בי"ד באייר תשע"ג (24.4.2013) אליו לא הופיע הבעל, בדיון זה חזרה האישה ובקשה גט וכן נאמר על ידי בא כוחה כי ישנם כספים המגיעים לאישה וכי יש צורך בצווים כדי לגלותם. בית הדין קבע מועד דיון נוסף בכ"ט באייר תשע"ג (9.5.2013)

לדיון זה הופיע הבעל, הצדדים ערכו הסכם גירושין ביניהם והסכם זה אושר בבית הדין והצדדים התגרשו בכ"ד בסיוון תשע"ג (2.6.2013). יש לציין כי האישה הופיעה לדיון כשהיא מיוצגת ואילו הבעל לא היה מיוצג.

בהסכם גירושין זה הוסכם כי הדירה תימכר והצדדים יחלקו בתמורה וכי כל אחד מהצדדים יישאר בחובות ובזכויות הרשומות על שמו.

אין חולק כי למרות הגירושין המשיכו הצדדים להתגורר באותה דירה. אמנם נחלקו לגבי הנסיבות. לדברי האישה – חזרו לשלום בית מלא, ולדברי הבעל – הוא המשיך להתגורר באותה דירה מחמת העדר אלטרנטיבה אחרת, אולם לא קיים בשום שלב יחסים עם האישה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הטענה לביטול ההסכם

האישה הגישה בג' בכסלו תשע"ה (25.11.2014) תביעה לביטול הסכם וכן תביעות ממון אחרות כלפי הבעל. בתביעה זו טוענת האישה כי מצאה לאחר זמן קלסר וממנו למדה כי לבעל זכויות סוציאליות רבות שעל פי חוק יחסי ממון היה עליה לקבל מחציתן. לדברי האישה, הטעה הבעל אותה בכך שלא סיפר לה על זכויות אלו ואכן אם הייתה יודעת על כך לא הייתה מסכימה לקבוע כי כל צד יישאר בזכויותיו.

טענות נוספות ודחייתן

בנוסף לכך טוענת האישה כי מגיע לה שכר בגין גידול בנותיו של האיש, וכן כי מגיע לה פיצוי בגין אלימות שהפעיל נגדה בעבר. כמו כן תובעת היא כתובתה וטוענת כי אינה יכולה למחול כאמור בלשון הכתובה.

טענות אלו האחרונות אינן ראויות להתייחסות וכבר דחה אותם בית הדין האזורי לגופן. אף אנו נאמר בקצרה כי:

1. הטענה בדבר שכר ראוי לגידול בנותיו של האיש אין בה ממש, שהרי משועבדת האישה לשמש בפני בנו של האיש באופן שהוא בן ביתו, כמבואר באבן העזר (סימן פ סעיף ד) ברמ"א. אף אם נאמר כי זו דעת "יש אומרים" מכל מקום פשוט שבאופן שעשתה אינה יכולה לחזור ולתבוע את הבעל – עיין בית שמואל (סימן פ ס"ק יא) ובהגהות רבי עקיבא איגר (שם), שמוכח שהאישה אינה יכולה לטעון טענת ממון כלפי הבעל אם עשתה מלאכות שאינה מחויבת.

2. הטענה בגין אלימות לא הוכחה מעולם, וודאי לא אלימות שיש בה חיוב תשלום, ובכל מקרה לא ברור מכוח איזה תפיסה מנסה האישה להסתייע שהרי הממון אינו אצל האישה.

3. לעניין המחילה בכתובה התייחס כבר בית הדין האזורי וכתב כי ברור כי השבועה היא בעוד הצדדים חיים יחד ואינה עניין למקום שמתגרשים.

דיון בסוגיית ההסכם והכרעה

אמנם מה שיש לנו לדון הוא לגבי עיקר טענת האישה כי לא ידעה כי לבעל זכויות סוציאליות ואם הייתה יודעת לא הייתה מסכימה להסכם זה.

עיין בשו"ת מהרי"ק (סימן קיא) לגבי אדם שהתפשר בחלק ירושתו בסכום מסוים ואחר כך התגלה שהיה שם יותר שנחשב פשרה בטעות וחוזר ודברי מהרי"ק אלו הובאו בבית יוסף (בחושן משפט סימן יב) והביאם הסמ"ע (סימן כה ס"ק ל).

אמנם דברים אלו אמורים כלפי מקום שבו אכן הייתה טעות, אך נראה פשוט שבמקום שבו לא ידע אחד הצדדים כי חסרים לו נתונים ולמרות כן לא טרח לברר וחתם על ההסכם – כי אז לא יוכל לבוא בטענה זו.

עיין תוספות בכתובות (נח ע"א בדיבור המתחיל "נהו קלא") מה שכתבו בשם רבנו אליהו, ולמעשה דברים אלו מתאימים לדברי המגיד משנה שהביא הסמ"ע (חושן משפט סימן רלב ס"ק י'),

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ועל פי איך שביארו השבות יעקב שהובא בפתחי תשובה (שם). ומבואר מדבריהם שבמקום שיכול היה הקונה לברר ולא טרח לעשות כן – לא יוכל לטעון אחרי כן כי מום היה במקח. והכא נמי: במקום שיכולה הייתה האישה לברר בקלות את עניין זכויות הבעל ואף הייתה מודעת לכך שיש לו זכויות בהיקף לא נודע לא תוכל היום לטעון כי ההסכם היה בטעות.

דברים אלו נראים ברורים מתוך פרוטוקול הדיון מיום י"ד באייר תשע"ג (24.4.2013) שבו נטען על ידי האישה כי ישנם לבעל כספים וכי צריך צווים כדי לגלות אותם. הרי שידעה האישה כי עליה לברר, ואם הסכימה במועד מאוחר יותר לוותר על הברור ולקבוע כי יעמוד כל אחד בזכויותיו, הרי שסברה וקיבלה. חוץ מזה האישה הייתה מיוצגת וברור כי כל עורך דין יודע היטב כי עליו לברר נקודה זו וחזקה עליו שהנושא אכן עלה בינו לבין מרשתו.

אכן המעיין בפרוטוקול הדיון יראה כי עיקר הדגש שם הושם על חובות של הבעל בסך מאתיים וארבעים אלף ש"ח שהאישה לא רצתה להשתתף בהם, ומכאן הגיעו הצדדים לנוסחה כי כל צד יישאר בזכויותיו וחובותיו. אין פלא לפי זה שהאישה הסכימה לוותר על זכויות הבעל ובלבד שיישא זה בחובות אלו.

כל זה לדברי האישה אמנם נציין כי הבעל מכחיש עד הנה כי כלל יש לו זכויות.

סוף דבר אין מקום לחזרת האישה מהסכם הגירושין והערעור נדחה לגופו.

ערעור על חיוב השבת מיטלטלין

בשולי הדברים עומד לפנינו גם ערעור מטעם האישה על כך שבית הדין הורה לה להחזיר מעיל השייך לבעל. לדבריה, עובדתית לא הוכח כי אכן לקחה מעיל זה.

מנגד הבעל מצרף תצהיר של אחיין שהאישה אמרה לו כי לא תחזיר את המעיל אלא בעבור שלושת אלפים דולר.

מעיון בתיק בית הדין עולה כי אף שבית הדין הורה לאישה להחזיר את המעיל ולא חייב אותה בפועל בתמורתו, ואף לא נקט כל הליך שיש בו כדי לכפות עליה החזר המעיל. במצב דברים זה אין מקום להתערב ואין צורך להתערב בהחלטת בית הדין האזורי.

מסקנה

לאור האמור פוסק בית הדין: הערעור נדחה.

הרב יצחק אלמליח

מצטרפים.

הרב מימון נהרי

הרב נחום שמואל גורטלר

לאור האמור פוסק בית הדין: הערעור נדחה.

ניתן לפרסם ללא פרטים מזהים.

ניתן ביום א' בתמוז התשע"ו (7.7.2016).

הרב מימון נהרי

הרב יצחק אלמליח

הרב נחום שמואל גורטלר